

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Кафедра _____ ветеринарії та тваринництва _____

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан аграрного факультету
Маш
Лілія МАРТИНЕЦЬ
"16" жовтня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1.02 Методологія та організація наукових досліджень

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Ступінь вищої освіти _____ Магістр
(бакалавр, магістр)

Факультет (назва)	Галузь знань (шифр і назва галузі знань)	Спеціальність (шифр і назва спеціальності)	Освітня програма (назва освітньої програми)
Аграрний	20 «Аграрні науки та продовольство»	204 «Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва»	«Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва»

Розробники: **Берестова Л.Є., канд. с.-г. наук, доцент кафедри
тваринництва і харчових технологій**

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступень та вчене звання)

(підпис)

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступень та вчене звання)

(підпис)

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступень та вчене звання)

(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри:

тваринництва та харчових технологій

(назва кафедри)

Протокол № 6 від 09 жовтня 20 24 р.

Завідувач кафедри:

(підпис)

**Валентина
МОГУТОВА**

(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією факультету:

аграрного

(назва факультету)

Протокол № 8 від 10 жовтня 2024 ____ р.

Голова методичної комісії:

(підпис)

**Віра
Нікітіна**

(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» складена відповідно до освітньої програми підготовки магістр галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» формує інтегральні, загальні та спеціальні (фахові) компетентності та програмні результати навчання, якими оволодіють здобувачі вищої освіти.

Метою викладання навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» є– формування у студентів системи знань, умінь і навичок з методики досліджень у тваринництві і патентування відповідно до кваліфікаційної характеристики спеціальності «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва».

Основними завданнями вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» є надати майбутнім фахівцям необхідний комплекс знань з методики постановки зоотехнічних дослідів, узагальнення та аналізу їх результатів, формулювання відповідних висновків, впровадження результатів досліджень у виробництво та оформлення наукової роботи, а також формування пізнавальної зацікавленості до наукових досліджень та розвиток здібностей і творчої активності студентів.

Міждисциплінарні зв'язки ОП Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Назви дисциплін			
Семестр	Дисципліни, що передують	Семестр	Дисципліни, що забезпечуються
1	Курс «Методологія і організація наукових досліджень» пов'язаний з циклом гуманітарних дисциплін наукової та професійної підготовки магістра і ґрунтується на раніше отриманих студентами знаннях та практичних навичках підготовки і захисту бакалаврської роботи	1, 2 ,3	Інноваційні технології виробництва продукції тваринництва, Інноваційні технології переробки продукції тваринництва, Біологія продуктивності та генетичні ресурси, Виробнича практика, Виконання та захист кваліфікаційної роботи

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти СО «бакалавр» **компетентностей** та програмних **результатів** навчання відповідно до освітньої програми Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері технологій виробництва та переробки продукції тваринництва при здійсненні професійної

діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів зооінженерії і проведення досліджень та / або здійснення інновацій, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Набуття компетентностей.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, **ЗК4** Здатність спілкуватися іноземною мовою.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК8. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері технологій виробництва та переробки продукції тваринництва та з дотичних до неї міждисциплінарних напрямів з урахуванням технічних, економічних, соціальних, правових та екологічних аспектів.

СК9. Здатність застосовувати сучасні методи та інструменти для дослідження технологій виробництва та переробки продукції тваринництва, а також забезпечення якості продукції.

Програмні результати навчання (ПРН): **ПРН1.** Оцінювати та забезпечувати якість та безпечність технологій виробництва продукції тваринництва, кормів та кормових засобів, рівнів живлення тварин та продукції тваринного походження, **ПРН3.** Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань та створення нових технологій та продуктів в сфері тваринництва та в ширших мультидисциплінарних контекстах, **ПРН5.** Відшукувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані, **ПРН8.** Вільно спілкуватись усно і письмово українською мовою та однією з іноземних мов при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій в сфері виробництва і переробки продуктів, тваринництва та дотичних проблем, **ПРН10.** Нести відповідальність за розвиток професійних знань і практик, оцінювання стратегічного розвитку команди, формування ефективної кадрової політики

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань :20 «Аграрні науки та продовольство» Спеціальність 204 «Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва» Освітня програма Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва	Обов’язкова	
Змістових модулів		Рік підготовки	
		1	1
		Семестр	
Загальна кількість годин		1-й	1-й

90		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента - 4	Рівень вищої освіти: другий Ступінь освіти: магістр	12 год.	2год.
		Практичні, семінарські	
		12 год.	2од.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		66 год.	86 год.
		Індивідуальні завдання: -	
		Вид контролю: залік	

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лек	пр	лаб	інд	с.р.		лек	пр	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ТЕМА 1. Основні принципи наукової методології.	12,5	2	2			9	13		1			12
ТЕМА 2. Наукове пізнання, методи отримання емпіричної інформації та основні види дослідів у тваринництві	12,5	2	2			9	11					11
ТЕМА 3. Вибір методу постановки зоотехнічного дослідів	14,5	2	2			10	12	1				11
ТЕМА 4. Сучасні вимоги до постановки дослідів на тваринах.	12,5	2	2			10	13					13
ТЕМ5.Науково-методичні підходи до нормування годівлі тварин та стратегія його реалізації	13	2	2			10	13	1	1			11
ТЕМА 6. Культура академічної доброчесності	12,5	1	1			9	16					16
ТЕМА 7. Винахід та корисна модель. Поняття патентування.	12,	1	1			9	12					12
Усього годин	90	12	12			66	90	2	2			86

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вид заняття	Короткий зміст навчальних занять, тематика індивідуальних та/або групових завдань	Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання	Кількість отримуваних балів min-max
Тема 1. <i>Основні принципи наукової методології.</i>			
Лекції (2 години)	<u>Стислий зміст</u> . Основні принципи наукової методології. Метод як засіб пізнання є способом відтворення в мисленні досліджуваного предмета. Аналізом та вивченням наукових методів займається методологія науки. Методологічні основи науки. Вирішення проблеми методу	Презентація в PowerPoint Підтримання зворотного зв'язку	0-5 бали

	наукового пізнання або дослідження. Класифікація методів. методи теоретичних та емпіричних досліджень.		
Практичні заняття (2 години)	<u>Стислий зміст №1</u> Вибір теми, її обґрунтування та побудова робочої гіпотези досліджу	Роздавальний матеріал: (теоретичні питання, тести, самостійно напрацьований здобувачами первинний матеріал для проведення семінару-обговорення)	0-5 бали
Самостійна робота	<u>Стислий зміст</u> Самостійне позааудиторне доопрацювання теоретичного матеріалу: Інформації при виборі наукової проблеми	Тестове завдання для самоконтролю. Презентація. Реферат	0-2 бали
Тема 2. Наукове пізнання, методи отримання емпіричної інформації та основні види дослідів у тваринництві			
Лекції (2 години)	<u>Стислий зміст, Наукове пізнання, методи отримання емпіричної інформації та основні види дослідів у тваринництві</u> Характерна особливість експерименту. Три види експериментів: науковий, науково-господарський та виробничий. Науково-господарський та виробничий досвід. Одиниці експериментальних досліджень в зоотехнії. Дослідження елементарних факторів життєдіяльності сільськогосподарських тварин. Технологічні системи виробництва та їх.	Презентація в PowerPoint Підтримання зворотного зв'язку	0-6 бали
Практичні заняття (2 години)	<u>Стислий зміст. №2</u> Методи підбору тварин для дослідів. Метод груп та періодів Методики постановки дослідів.. Практичне завдання: скласти загальні схеми науково-господарських дослідів та підібрати тварин (метод-пар-аналогів, метод збалансованих груп, міні-стада, метод періодів та модифікації) по темі за цікавістю	Роздавальний матеріал: (теоретичні питання, тести, самостійно напрацьований здобувачами первинний матеріал для проведення семінару-обговорення)	0-6 бали
Самостійна робота	<u>Стислий зміст</u> Самостійне позааудиторне доопрацювання теоретичного матеріалу Основні методи досліджень в тваринництві	Тестове завдання для самоконтролю. Презентація. Реферат.	0-2
Тема 3. . Вибір методу постановки зоотехнічного дослідів.			
Лекції (2 години)	<u>Стислий зміст</u> Вибір методу постановки зоотехнічного дослідів. Три основних методи їх постановки: метод періодів, метод груп і метод груп-періодів. Вибір того чи іншого методу визначається завданнями дослідження та необхідними для його виконання умовами	Презентація в PowerPoint Підтримання зворотного зв'язку	0-6 бали

Практичні заняття (2 години)	<u>Стислий зміст</u> №3 Підбір тварин для дослідів методами збалансованих груп, мініатюрного стада, періодів.	Презентація в PowerPoint Роздавальний матеріал: (теоретичні питання, тести, практичні вправи). Презентація індивідуальних виступів.	0-6 балів
Самостійна робота	<u>Стислий зміст</u> Самостійне позааудиторне доопрацювання теоретичного матеріалу. Експертиза та планування експериментальних досліджень	Тестове завдання для самоконтролю. Презентація. Реферат.	0-2 балів
Тема 4.. Сучасні вимоги до постановки дослідів на тваринах.			
Лекції (2 години)	<u>Стислий зміст</u> Сучасні вимоги до постановки дослідів на тваринах. Умови, що забезпечують достовірність результатів дослідів. Умови утримання тварин. кількість тварин встановлюють конкретно для кожного дослідів в залежності від їх породності, віку, продуктивності, умов попередньої годівлі, утримання, рівня очікуваної різниці між групами і мети дослідів. Положення Європейської Конвенції про захист хребетних тварин, що використовуються для дослідів та інших наукових цілей	Презентація в PowerPoint Підтримання зворотного зв'язку	0-6 балів
Практичні заняття (2 години)	<u>Стислий зміст</u> №4 Складання схем дослідів на тваринах Специфіка дослідів з розведення і селекції тварин.. Ознайомлення з паспортом спеціальності 06.02.01 – розведення і селекція тварин.	Презентація в PowerPoint Роздавальний матеріал: (теоретичні питання, тести, завдання до аналізу конкретних ситуацій)	0-6 балів
Самостійна робота	<u>Стислий зміст</u> Самостійне позааудиторне доопрацювання теоретичного матеріалу. Загальні методичні критерії постановки зоотехнічних дослідів	Тестове завдання для самоконтролю. Презентація. Реферат	0-2 бали
Тема 5. Науково-методичні підходи до нормування годівлі тварин та стратегія його реалізації.			
Лекції (2 години)	<u>Стислий зміст.</u> Науково-методичні підходи до нормування годівлі тварин та стратегія його реалізації Особливості постановки дослідів на дійних коровах, бугаях плідниках, молодняку. Проведення фізіологічних дослідів та біохімічних досліджень. Особливості постановки дослідів з молодняком залежать від мети його вирощування: ремонтний чи	Презентація в PowerPoint	0-5 балів

	надремонтний молодняк, вирощування на м'ясо. Методи які застосовують при постановці дослідів на свинях залежно від їх віку як метод груп, так і метод періодів. Досліди на свиноматках і кнурах-плідниках. Досліди на молодняку свиней.		
Практичні заняття (2 години)	<u>Стислий зміст</u> №5 Проведення дослідів з годівлі тварин та технології кормів. Ознайомлення з паспортом спеціальності 06.02.02 – годівля тварин та технологія тварин.- Ознайомитись із прикладами досліджень з годівлі тварин та технології кормів (статті, автореферати)	Роздавальний матеріал: (теоретичні питання, тести, практичні вправи). Презентація індивідуальних виступів.	0-5 балів
Самостійна робота	<u>Стислий зміст</u> Самостійне позааудиторне доопрацювання теоретичного матеріалу. Методи постановки зоотехнічних експериментів	Тестове завдання для самоконтролю. Презентація. Реферат.	0-2 бали
Тема 6. Культура академічної доброчесності			
Лекції (2 години)	<u>Стислий зміст</u> 6 <i>Культура академічної доброчесності</i> Поняття академічної доброчесності. Нормативно-правове та інформаційне забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності. Основні види порушень академічної доброчесності. Академічна відповідальність. Підтримка принципів академічної доброчесності	Презентація в PowerPoint	0-1 бали
Практичні заняття (2 години)	<u>Стислий зміст</u> №6 Розрахунок економічної ефективності наукових розробок	Роздавальний матеріал: (теоретичні питання, тести, практичні вправи). Презентація індивідуальних виступів	0-1 бали
Самостійна робота	<u>Стислий зміст</u> Самостійне позааудиторне доопрацювання теоретичного матеріалу. Підготовка наукових статей, етика публікацій, правила цитування та оформлення бібліографічного списку	Тестове завдання для самоконтролю. Презентація. Реферат.	0-2 бали
Тема 7. Винахід та корисна модель. Поняття патентування			
Лекції (2 години)	<u>Стислий зміст</u> <i>Винахід та корисна модель. Поняття патентування.</i> Визначення поняття винахід, корисна модель. Критерії винаходу,	Презентація в PowerPoint Підтримання зворотного	0-2 бали

	корисної моделі. Приклади винаходів, корисних моделей. Форми охорони винаходів, корисних моделей. Склад та оформлення заявки на отримання патенту на винахід, корисну модель. Права та обов'язки винахідників та патентовласників. Термін дії патенту на винахід, корисну модель. Поняття про пріоритет, територіальність та обмеженість терміну дії патенту на винахід, корисну модель.	зв'язку	
Практичні заняття (2 години)	<u>Стислий зміст</u> №7 Оформлення науково-дослідної роботи та прав на інтелектуальну власність	Презентація в PowerPoint Роздавальний матеріал: (теоретичні питання, тести, індивідуальні завдання)	0-2 бали
Самостійна робота	<u>Стислий зміст</u> . Самостійне позааудиторне доопрацювання теоретичного матеріалу. Основні біометричні параметри обробки результатів дослідження та їх значення	Тестове завдання для самоконтролю. Презентація. Реферат.	0-2 бали
Підсумковий контроль		Підсумковий автоматизований тест	0-40 балів

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Таблиця 1 – Схема нарахування балів, які отримують здобувачі вищої освіти за семестр

Поточний контроль (100 балів)	
Активна участь у лекційних та практичних заняттях, модульна робота (опитування через Moodle)	Підсумковий автоматизований тест
60	40

Таблиця 2 Розподіл балів за видами діяльності (заочна/дистанційна форма навчання)

Присутність на всіх заняттях	Самостійне засвоєння теми та своєчасне виконання індивідуальної роботи	Підсумковий автоматизований тест	Сума
max 10	max 50	max 40	max 100

Таблиця 3 – Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Вимоги
90 – 100	A	У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та/або письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
82 – 89	B	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
74 – 81	C	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано 75 % завдань. Водночас здобувач вищої освіти виявляє навички аналізувати і оцінювати явища, факти і події, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів та докладно обґрунтовувати свої твердження та висновки.
64 – 73	D	Загалом володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
60 – 63	E	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
35 – 59	Fx	Частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0 – 34	F	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бабич А.О. Методика проведення дослідів з кормовиробництва і годівлі тварин / А.О. Бабич. – К.: Аграрна наука, 1998.- 78 с.
2. Горбатенко І.Ю. Основи наукових досліджень: Підручник / І.Ю. Горбатенко, Г.О. Івашина. – К.: Вища школа, 2001. – 93 с.

3. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: Навч. посібник / В.В. Ковальчук, Л.М. Моїсєєв. – Київ: Видавничий дім «Професіонал», 2008. – 240 с.
4. Колесников О.В. Основи наукових досліджень: навч. посібник / О.В. Колесников. – Київ: Центр учбової літератури, 2011. – 144 с.
5. Кононенко В.К. Практикум з основ наукових досліджень у тваринництві / В.К. Кононенко, І.І. Ібатуллін, В.С. Патров. – Київ: Аграрна освіта, 2003. – 133 с.
6. Кузнєцов Ю.М. Патентознавство та авторське право: Підручник. 2-е видання, перероблене і доповнене / Ю.М. Кузнєцов. – К.: «Кондор», 2009. – 446 с.
7. Романчиков В.І. Основи наукових досліджень: навч. посіб./ В.І. Романчиков. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 254с

Додаткова.

- 1.Методологія та організація наукових досліджень [Текст] : навч. посіб. / Л. Г. Ліпич, С. М. Бортнік, І. Г. Волинець та ін. ; за заг. ред. Л. Г. Ліпич. – Луцьк : Вежа-Друк, 2018. – 220 с. 2. Методологія та організація наукових досліджень в екології: Практикум / Н.О. Зоріна. – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ. – 2017. – 40 с.
3. Бхаттачарджи А., Ситник Н.І. Методологія і організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках. – Навчальний посібник. – 2016. – 155 с.
4. Адаменко О. М. Методологія та організація наукових досліджень в екології: підручник /О. М. Адаменко, Н. О. Зоріна. – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2015. – 173 с.
5. Посібник з курсу «Методологія та організація наукових досліджень»/ В. П. Ляшенко, І. В. Дрегваль. – Дніпропетровськ, РВВ ДНУ, 2015. – 24 с.

Електронні ресурси

<https://mon.gov.ua/ua> - сайт Міністерства освіти і науки України;
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text> – Закон України про наукову і технічну діяльність
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3322-12#Text> - Закон України про науково технічну інформацію;
<http://www.nbuv.gov.ua/node/554> – електронний каталог Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського;
<http://www.udcsummary.info/php/index.php?lang=uk&pr=Y> – WEB сайт УД